Облікова картка НДДКР

Державний обліковий номер: 0215U003361

Державний реєстраційний номер: 0112U000190

Відкрита

Дата реєстрації: 28-01-2015

1. Етапи виконання

Номер етапу: 1

Назва етапу: Середовищетвірна роль тварин у природних і трансформованих екосистемах в умовах напруженого техногенного тиску на довкілля

Початок етапу: 01-2012

Закінчення етапу: 12-2014

Вид звітного документа: Остаточний звіт

2. Виконавець

Назва організації: Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02066747

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Адреса: 49010, м. Дніпро, пр. Гагаріна 72

Телефон: (056)374-98-07

Телефон: (056)374-98-41;(056)374-98-42

E-mail: cdep@mail.dsu.dp.ua

WWW: www.dsu.dp.ua

3. Власник результатів НДДКР (продукції)

Назва організації: Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Код ЄДРПОУ/ІПН: 02066747

Адреса: 49010, м. Дніпро, пр. Гагаріна 72

Підпорядкованість: Міністерство освіти і науки України

Телефон: (056)374-98-07

Телефон: (056)374-98-41;(056)374-98-42

E-mail: cdep@mail.dsu.dp.ua

WWW: www.dsu.dp.ua

4. Джерела та напрями фінансування

Підстава для проведення робіт: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

КПКВК: 2201020

Напрям фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

Джерело фінансування: 7713 - кошти держбюджету

Фактичний обсяг фінансування за звітний етап: 489.4 тис. грн.

5. Науково-технічна робота

Назва роботи (укр)

Середовищетвірна роль тварин у природних і трансформованих екосистемах в умовах напруженого техногенного тиску на довкілля

Назва роботи (англ)

The animal environmental-forming role in native and transformed ecosystems in conditions of heavy human impact on the environment

Реферат (укр)

Об'єкт дослідження - представники різних систематичних груп тварин, що існують в умовах природних і трансформованих екосистем. Мета роботи - визначення якісних та кількісних параметрів, що характеризують роль середовищетвірної діяльності тварин як біогеоценотичного чинника існування та динаміки екосистем в умовах напруженого техногенного тиску на довкілля. Методи дослідження включають загальноприйняті в ході обліку безхребетних і хребетних тварин; атомно-абсорбційної спектрофотометрії; біохімічні та методи математичної обробки первинних даних (базова статистика, дисперсійний аналіз, інтегральне обчислення тощо). Одержані наукові дані відзначаються новизною, мають науково-практичну цінність та відповідають світовому рівню сучасної науки у галузі біогеоценології та екології, охорони природи і раціонального використання природних ресурсів. Вони свідчать про різноманітну та багатофункціональну середовищетвірну участь зооценозу як важливого компонента екосистем в умовах степової зони. Робота спрямована на з'ясування особливостей середовищетвірної функції тваринних угруповань у природних і трансформованих екосистемах в умовах напруженого техногенного тиску на довкілля. З'ясовано роль середовищетвірної активності тварин у формуванні фізико-хімічних властивостей ґрунтів; визначено фізіолого-біохімічні механізми адаптації елементів біоти до едафічних процесів в умовах техногенезу; досліджено взаємодію популяцій домінантних ґрунтоутворюючих безхребетних природних та антропогенно трансформованих штучних лісових біогеоценозів; сформульовано висновки щодо оптимізації екосистем з урахуванням особливостей середовищетвірної функції тваринних угруповань в умовах напруженого техногенного тиску на довкілля. Результати роботи мають наукову значущість для процесів відновлення ґрунтів, розробки методів прискореної біологічної рекультивації, а також охорони та збільшення видового та таксономічного біорізноманіття. Наукові результати є підставою для розробки біотехнологічних природоохоронних заходів, які будуть конкурентоздатними за рахунок їх невисокої економічної вартості і простоти використання. Результати досліджень можливо застосовувати у галузі вуглевидобувної промисловості з метою відновлення і оптимізації ландшафтів; рекультивації земель, а також у підприємствах вугільної промисловості; Держкомітетом лісового господарства України, Держуправлінням екології та природних ресурсів Дніпропетровської області.

Реферат (англ)

The study included animal representatives of different taxonomic groups that exist in natural and transformed ecosystem terms. The objective was the determination of the qualitative and quantitative parameters characterizing the habitat forming activities role of animals as ecosystem existence and dynamics biogeocenotic factor in conditions of intense anthropogenic pressure on the environment. Research methods include common one during posting of invertebrates and vertebrates; atomic absorption spectrophotometry; biochemical and mathematical method of primary data processing (basic statistics, analysis of variance, integral calculus etc.). Obtained scientific data are new with scientific and practical value and they are meeting international standards of modern science of biogeocenology and ecology, nature protection and rational use of natural resources. They testify to the diverse and multifunctional habitat forming part of zoocenosis as an important component of the ecosystems in

steppe zone conditions. The work is aimed at clarifying the characteristics habitat forming function animal communities in natural and transformed ecosystems in conditions of intense anthropogenic pressure on the environment. Habitat forming animals activity role is clarified in physic and chemical soils properties formation; it is defined physiological and biochemical mechanisms of biota elements adaptation to edafic processes in technogenesis conditions; it is investigated the interaction of dominant pedogen invertebrate populations of the natural and anthropogenically transformed artificial forest ecosystems; drow conclusions for ecosystems optimization into account characteristics of animal groups habitat forming functions in conditions of intense anthropogenic pressure on the environment. The results has scientific importance for the processes of soil recovery, development of accelerated bioremediation methods, as well as the protection and increase of species and taxonomic biodiversity. Research results are the basis for the biotechnology environmental measures development that will be competitive due to their low economic value and ease of use. The research results can be applied in field of coal mining industry in order to restore and optimization landscapes; land reclamation, as well as in enterprises of coal industry; The state Committee of forestry of Ukraine, State Administration of Ecology and Natural Resources of the Dnepropetrovsk Region.

Індекс УДК: 59, 591.553+502.52:591.5(477.6)

Коди тематичних рубрик НТІ: 34.33

6. Науково-технічна продукція (НТП)

7. Бібліографічний опис

1. Огінова І. О., Пахомов О. Є. Теорія еволюції (системний розвиток життя на Землі): Підручник. - Д.: ДНУ, 2012. - 539 с. (Гриф МОН України) 2. Ландшафтний фітодизайн: навч. посіб. / А. М. Кабар, Ю. В. Лихолат, О. Є. Пахомов, О. О. Дідур, В. Ф. Опанасенко. - Д.: Нова ідеологія, 2012. - 272 с. (Гриф МОН України) 3. Юсипіва Т. І., Пахомов О. Є. Біологія тварин навч. посіб. - Д.: Видво "Свідлер", 2014. - 320 с. (Гриф МОН України) 4. Екологія: Підручник / кол. авторів; за загальною ред. О. Є. Пахомова. - Харків: Фоліо, 2014 (Гриф МОН України). - 666. с. 5. Пахомов О. Є. Мисливствознавство: навч. посіб. Ч. 1. / О. Є. Пахомов, О. А. Рева, Ю. О. Балюк. - Д.: РВВ ДНУ, 2013. - 100 с. 6. Пахомов О. Є. Мисливствознавство: навч. посіб. Ч. 2. / О. Є. Пахомов, О. А. Рева, Ю. О. Балюк. - Д.: РВВ ДНУ, 2013. - 81 с. 7. Рева О. А. Особливості утримування пернатих мешканців у живих куточках: навч. посібник / О. А. Рева, М. В. Шульман. - Д.: РВВ ДНУ, 2014. - 77 с. 8. Рева О. А. Особливості утримування земноводних, плазунів та ссавців у живих куточках: навч. посібник / О. А. Рева, М. В. Шульман. - Д.: РВВ ДНУ, 2014. - 57 с. 9. Bezrodnova O. V., Loza I. M., Nazarenko N. N. Herbage cover heterogeneity as indicator of ecology-phytocoenotical and biotopical diversity in oak forests // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: біологія. Вип. 18 (№ 1079). - Харків: ХНУ, 2014. - С. 38-45. (Видання належить до наукометричної бази Thomson Scientific Master Journal List) 10. Кульбачко Ю. Л., Дидур О. А. Трофические приоритеты двупарноногих многоножек (Diplopoda) при восстановлении территорий, нарушенных деятельностью горнодобывающей промышленности // Вісник Дніпропетровського університету. Біологія. Екологія. - 2012. - Вип. 20, т. 2. - С. 30-37. 10. Environmental impact of Earthworm (Lumbricidae) excretory activity on pH-buffering capacity of remediated soil / O. Didur, I. Loza, Y. Kulbachko, O. Pakhomov, A. Kryuchkova // Вісник Львівського університету. Серія біологічна. - 2013. - Вип. 62. - С. 140-145. (Видання включено до міжнародної наукометричної бази Thomson Scientific Master Journal List (список ISI)

8. Звітна документація

Кількість сторінок в звіті: 226

Мова звіту: Українська

Кількість файлів у звіті: 1

9. Заключні відомості

Перелік осіб-виконавців

Андрусевич Катерина Вадимівна

Бригадиренко Віктор Васильович

Василюк Олена Михайлівна

Гассо Віктор Якович

Дідур Олег Олексійович

Замєсова Тетяна Анаталіївна

Земляний Олександр Анатолійович

Коломбар Тетяна Михайлівна

Корольов Олексій Володимирович

Крючкова Анжеліна Іларіонівна

Кульбачко Юрій Люцинович

Лоза Ірина Михайлівна

Новіцький Роман Олександрович

Решетняк Дарина Євгенівна

Трифанова Марія В'ячеславівна

Шульман Марія Володимирівна

Керівник організації:

Карплюк Володимир Іванович

Керівники роботи:

Пахомов Олександр Євгенійович

Керівник відділу реєстрації наукової діяльності УкрІНТЕІ

Юрченко Т.А.